

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
Україна
Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН,
Україна
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна
Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового
виробництва НААН, Україна
Державне підприємство ДП «Ліси України», Україна
Український Орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут лісового
господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького, Україна
Wageningen University & Research, Netherlands
University of Warsaw, Faculty of Biology, Poland
Latvia University of Life Sciences and Technologies, Latvia
Інститут картоплярства НААН, Україна
Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, Україна
Інститут луб'яних культур НААН, Україна
Українська асоціація виробників картоплі, України

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Провідний науковий центр в галузі біоенергетичних культур і буряківництва

Інститут картоплярства
Національний академічний аграрний науковий центр України

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПОЛІСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ - 2025»**

02 – 04 грудня 2025 року

ЧЕРНІГІВ – 2025

Стеблянко Олександр Леонідович, Трофименко Петро Іванович,
Левченко Валерій Борисович, Фучило Ярослав Дмитрович,
Рудовський Павло Дмитрович

ЗАПАСИ ТА ВТРАТИ ОРГАНІЧНОГО ВУГЛЕЦЮ ДЕРНОВО-ПІДЗОЛИСТИМИ ҐРУНТАМИ ПОЛІССЯ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПЕРЕХОДУ ДО КВАЗІРІВНОВАЖНОГО СТАНУ..... 87

Шарило О.Ю.

ВПЛИВ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ (Інститут луб'яних культур) 91

Матвієць Володимир Григорович, Матвієць Наталія Мирославівна,
Слободян Марія Михайлівна, Гринюк Ірина Ярославівна

СПОСОБИ ОБЕЗЗАРАЖЕННЯ НАСІННЯ СОЇ КУЛЬТУРНОЇ ДЛЯ ПОСІВУ СЕЛЕКЦІЙНИХ РОЗСАДНИКІВ..... 94

Безвершук І. О.

АГРОТЕХНОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РЕГУЛЯЦІЇ ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ ТА ТЕМПІВ РОЗВИТКУ КУКУРУДЗИ..... 96

Бобров Віктор Сергійович

МОРФОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ АГРОЦЕНОЗА КУЛЬТУРИ 100

Юрків Я.Ю.

ВПЛИВ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ВОЛОКНА ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО..... 104

Городецький Олександр Степанович, Качан Леся Михайлівна,

Козак Леонід Андрійович, Грабовський Микола Борисович,

Панченко Тарас Валентинович

НАКОПИЧЕННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИНАМИ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ПІД ВПЛИВОМ МІКРОДОБРІВ І ФУНГІЦИДІВ 109

Околович Ігор Євгенович, Пінчук Олександр Віталійович

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СПАРЖІ В УМОВАХ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ 111

6. Шувар А. М., Рудавська Н. М. Продуктивність льону олійного залежно від впливу біопрепаратів та комплексних мікродобрих. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2021. Вип. 69 (1). С. 142–156.

7. Ягелюк С. В., Дідух В. Ф., Кірчук Р. В. Дослідження процесів збирання льону олійного з використанням стеблової частини врожаю. *Товарознавчий вісник*. 2019. Вип. 12. С. 282–295.

Городецький Олександр Степанович

*Білоцерківський національний аграрний університет,
канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри
рослинництва та цифрових технологій в
агрономії*

Качан Леся Михайлівна

*Білоцерківський національний аграрний університет,
канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри
рослинництва та цифрових технологій в
агрономії*

Козак Леонід Андрійович

*Білоцерківський національний аграрний університет,
канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри
рослинництва та цифрових технологій в
агрономії*

Грабовський Микола Борисович

*Білоцерківський національний аграрний університет,
доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри
рослинництва та цифрових технологій в
агрономії*

Панченко Тарас Валентинович

*Білоцерківський національний аграрний університет,
канд. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри
рослинництва та цифрових технологій в
агрономії*

НАКОПИЧЕННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИНАМИ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ПІД ВПЛИВОМ МІКРОДОБРИВ І ФУНГІЦИДІВ

Постановка проблеми. Для формування оптимальних і високопродуктивних агрофітоценозів цукрових буряків необхідне чітке та послідовне виконання технологічних операцій, спрямованих на отримання рівномірних і дружних сходів, а у подальшому на забезпечення активного росту й розвитку рослин [1–2].

Кількість сухої речовини, що її накопичують рослини цукрових буряків протягом вегетації, відображає сукупну дію ключових фізіологічних процесів – фотосинтезу, дихання й росту. Їх узгоджене функціонування залежить від комплексу зовнішніх і внутрішніх чинників. За умов, які відповідають біологічним вимогам конкретних гібридів, спостерігається інтенсивна динаміка росту та розвитку буряків [3–4].

Застосування фунгіцидів у поєднанні з дворазовим підживленням мікродобривами сприяє суттєвому підвищенню нагромадження сухої речовини в органах рослин. Найвищий її вміст відмічено у гібрида Білоцерківський ЧС 57 за внесення мікродобрива АДОБ у фазі змикання листків у рядках (2 кг/га) та в міжряддях (4 кг/га) у поєднанні з фунгіцидом Дерозал (0,4 л/га): у коренеплодах – 20,2 %, у листках – 25,8 % [5].

Оптимальне забезпечення рослин макро- і мікроелементами у фазі активного росту підвищує інтенсивність накопичення сухої речовини порівняно з варіантами, де застосовували лише мікродобрива. Найкращі результати отримано за позакореневого підживлення композицією «Реаком-р-бурякове» (5,0 л/га), карбаміду (15 кг/га д.р.), калію хлористого (10 кг/га д.р.) і амофосу (20 кг/га д.р.). У цьому варіанті вміст сухої речовини під час збирання становив 24,7% у коренеплодах і 18,1 % у листках, що перевищувало контроль на 1,1 і 0,6%, відповідно [6].

Викладення основного матеріалу. Метою досліджень було встановлення впливу мікродобрив і фунгіцидів на накопичення сухої маси рослинами цукрових буряків. Дослідження проводились в ПСП Агрофірма «Світанок» Васильківського району Київської області у 2022–2023 рр. Схема досліду: Застосування мікродобрив. 1. Контроль без мікродобрив; 2. YaraVita Bortrac 150 (3 л/га); 3. YaraVita Mancozin (1 л/га). Гібриди буряку цукрового. 1. Пушкін; 2. Акація. Фунгіциди. 1. Контроль; 2. Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га); 3. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с.

(0,6 л/га)+ Штілвет (0,1 л/га); 4. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га). Площа посівної ділянки – 108 м², облікової – 81 м². Варіанти досліду розміщували послідовно. Технологія вирощування цукрових буряків, за винятком досліджуваних елементів, відповідала загальноприйнятій для умов Правобережного Лісостепу.

За результатами досліджень встановлено, що найнижчий вміст сухої речовини у коренеплодах і листках спостерігався у контрольних варіантах без застосування мікродобрих і фунгіцидів. У гібрида Пушкін цей показник становив 24,9 % у коренеплодах і 18,2 % у листках, а в гібрида Акація – 23,2 і 17,5 % відповідно.

Вплив фунгіцидів на накопичення сухої речовини був незначним, проте в окремі періоди відмічалася тенденція до зростання цього показника за їх застосування. Використання мікродобрива YaraVita Bortrac 150 підвищувало вміст сухої речовини у коренеплодах на 2,3–3,4 %, у листках на 2,2–4,7 %, а YaraVita Mancozin на 1,4–3,9 % і 1,7–3,4 %, порівняно з контролем. Максимальні показники сухої речовини виявлено у варіантах із комбінованим внесенням YaraVita Bortrac 150 і фунгіцидів: у гібрида Пушкін – 25,3 % у коренеплодах і 19,1 % у листках, у гібрида Акація – 24,9 % і 18,6 % відповідно.

Висновки. Накопичення сухої маси коренеплодів відбувалося протягом усього вегетаційного періоду, досягаючи максимуму на момент збирання. Найвищі показники сухої маси листків зафіксовано у фазі змикання міжрядь. На період збирання суха маса коренеплоду гібрида Пушкін становила 123,1–134,6 г, листків – 21,4–27,0 г; у гібрида Акація – 138,7–150,3 г і 27,1–34,0 г.

Література:

1. Гоменюк В. О. Буряківництво: навчальний посібник. Вінниця: Континент-Прим, 1999. 276 с.
2. Чирва І. В. Буряківництво в економіці сільськогосподарських підприємств. *Scientific Progress & Innovations*. 2015. №3. С. 186-190.
3. Потапов А.В., Грабовський М.Б., Формування врожайності та технологічних показників якості буряків цукрових залежно від систем фунгіцидного захисту та мікродобрих. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2023. Вип 1 (38). С. 40–50.
4. Городецький О. С., Грабовський М. Б. Технологічні якості коренеплодів та економічна ефективність вирощування гібридів

буряка цукрового компанії КВС в умовах ФГ «Расавське» Кагарлицького району Київської області. *Агробіологія*. 2018. № 2. С. 34–40.

5. Шевченко Т. В. Продуктивність буряків цукрових різних біологічних форм залежно від позакореневого застосування добрив і фунгіцидів проти хвороб листового апарату : автореф. дис.... канд. с.-г. наук ; 06.01.09 ; Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків. Київ, 24 с.

6. Жердецький І. М. Позакореневе підживлення у процесі формування врожаю цукрового буряку. *Землеробство*. 2008. Вип. 80. С. 115–121.

Околович Ігор Євгенович

Голова ФГ «ЛАТАНІЯ»

Пінчук Олександр Віталійович

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового господарства та агротехнологій

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СПАРЖІ В УМОВАХ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ФГ «ЛАТАНІЯ» розташоване у с. Ладичин на території Микулинецької селищної ради Тернопільського району Тернопільської області, за 20 км на південь від Тернополя і 4 км на південний захід від Микулинець у широкому яру малої річки Нішла. Земельний банк складає 824 га. Район найбільше багатий - чорноземом.

Спаржа, або аспарагус (*Asparagus*) - це багаторічна трав'яниста рослина висотою до 1,5 м. На одному місці може рости близько 20 років, утворюючи за цей час понад 50 пагонів. Прекрасно почуває себе в дикій природі: зустріти зарості спаржі можна по всій Європі, в Азії, Африці і навіть в Скандинавії. Невибаглива і холодостійка, досить легко переносить сильні (аж до -30 °С) морози, хоча може постраждати від невеликих (близько -5 °С) весняних заморозків.

Технологія вирощування спаржі з насіння навесні багато в чому схожа з вирощуванням розсади селери. Проростає насіння спаржі дуже довго, тому перед посівом його замочують в теплій воді на строк до чотирьох діб,